

ועידת רבני אירופה

Conference of European Rabbis

ט"ד י"ט מרחשון תשע"ז

21

אל הדבר השאלה שעלתה על שולחן הועדה מתעורר פרייבורג גרמניה, אריות בית הכנסת שנטו הנאצים ימ"ש כליל הבדולה, ולאחרונה מצאו את שרדיו תכשירו השלטונות רוצים להקים שם מוזיאון לזכר השאלת השאלה האם על הקהילה להיאבק על החזרת המקום לידי הקהילה היהודית ולהקים שם יד ושם בצורה מכובדת שתנציח את העבר של המקום הקדוש הזה, תה דבר התשובה,

בגמ' מסכת מכות דף כב ע"א מבואר שיש איסור לשרוף עצי הקדש מנהא דמתוב (זברים יב) לא תעשון כן לה' אלהיכם, שם על הפסוק מפרש, - להקטיר לשנים בכל מקום (פסוק ה), כי אם במקום אשר יבחר. דבר אחר: נתחם את מובותיהם ואבדהם את שמם לא תעשון כן, אזהרה למנוח את השם ולתונן אבן מן המנובה או מן עזרה..." (שם, פסוק ד).

נמצא לדברי רש"י שתי הסברים לאיסור בפסוק ד: איסור המרכה שלא בבית המקדש או איסור הריסת חלק מהמקדש, וכמהשך נראה שמהורב במחלוקת ראשונים.

וכן מדברי רש"י משמע כי גם לדעת הסוברים שישנו איסור בתינוצה - האיסור הינו רק על המקדש, ולא על בתי כנסת. ואולם, כפי שנראה לקמן, יש מהראשונים והאחרונים שהרחיבו איסור זה גם לבתי כנסת. אם כי ישנם מצבים סמוימים בהם ישנו היתר להרוס בתי כנסת. ודאיחא בגמ' (בבא בתרא ג ע"ב "אמר רב הסדר: לא ליטור איניש בי כנישתא עד דבני בי כנישתא אחריית. איכא דאמרי: משום פשיעותא, ואיכא דאמרי: משום עליו, מאי בינייהו? איכא בינייהו, דאיכא בי כנישתא אחריית")

וכן נפסק בשולחן ערוך (סי' קנב סעי' א') "אין סותרים בית הכנסת כדי לבנות בית הכנסת אחר, שגאו יארע להם אונס שלא יבט האחר; אלא בניום אחר תחלה, ואח"כ סותרים הישן. והני מילי, שהיה הראשון חזק; אבל אם הריבו יסודותיו או נטו כותליו ליפול, סותרים אותו מיד ומתחילין לבנות במהרה ביום ובלילה, שגאו תדחק השעה וישאר תרוב. הגה: ואסור ליקח אבנים מבהכ"ג הישנה כדי לבנות חדשה ואסור לסתור דבר מבהכ"ג, אלא אם כן עשה על מנת לבנות".

בשיטת הרמב"ם לכאורה ישנה סתירה, בספר המצוות הקצר לא תעשה סה כתב, "שלא לאבד בית המקדש או בתי כנסיות ובתי מדרשות. וכן אין מוחקין השמות המקודשים ואין מאבדין את כתבי הקדש, שנאמר: 'אבד תאבדון... ואשריהם תשרפון לא תעשון כן לה' א-להיכם", ומשמע מדבריו שישנו איסור דאורייתא בהריסת בית כנסת. ואולם, האחרונים התקשו בדבריו, דכמשנה תורה הל' יסודי התורה פ"ו ה"ו "הסותר אפילו אבן חת דרך השתתה מן המזבח או מן ההיכל או משאר העזרה - לוקח שטאמר בעבדות כוכבים וכי את מובותיהם תתצון", וכתוב: "לא תעשון כן לה' אלהיכם"... ולא הזכיר כאן כלל בתי כנסיות ובתי מדרשות.

ובאבני נזר (א"ח סי' ל"ד, סעיף יז). כתב"...אך חזקות אני מגיד: דרמב"ם במנין המצוות לא תעשה ס"ה זה לישנו: 'שלא לאבד בית המקדש או בתי כנסיות או בתי מדרשות כו' - מבואר שאסור מן התורה לאבדן שלא היה כותב במנין המצוות מה שתקנו חכמים. ואמנם שהרמב"ם שם כתב גם כן ואין מאבדין כתבי הקדש ומפורש בהלכה ז' הלכה ח' דהמאבדן מכין אותו מכת מרדות. והנראה דסבירא ליה שאסור מן התורה לאבדן אלא שאין לוקח עליהם. ודינו כמו אכילה חלב ושמה וביצת עוף טמא. ומקור לדבריו לא ידעתי. מכל מקום כן דעתו שביט הכנסת אסור לתצון מן התורה ומשמע דסבירא ליה שיש בהם קדושה מן התורה, אם-כן, לדעת האבני נזר האיסור הינו מן התורה. את הסתירה עם דבריו של הרמב"ם במשנה תורה, מתוך האבני נזר בכך שהוא מסביר כי אמנם זה אסור מן התורה, אולם כיון שאין לוקח על איסור זה הוא לא נמנה במשנה תורה.

ואולם הרבה אחרונים ס"ל דהאיסור הוא רק מדרבנן, וכן כתב בשו"י ביע אמר (ח"ה, א"ח סי' יח סעיף ד) "...וקרוב בעיני לומר שהרמב"ם במנין המצוות ה"ל לא נתכוון כלל לומר שניתצה בית הכנסת אסורה מן התורה, משום לא תעשון כן, אלא דרך אסמכתא בעלמא, והוה טעמו שלא הזכיר בהלכות יסודי התורה אלא נתיצת מובת והיכל..."

כתב הס"ו: (סי' קנ"ב, ס"ק ט). מעשה בעיר אחת שהיו היהודים דרים חוץ לחומה וארעו הענין שנתישבו בתוך החומה והיה הביה"ב לבדו חוץ לחומה ואמרתו אין לך מיהוא גדולה מו והתרת לסתור אותה כדי לבנותה תוך החומה, ויתודלו לבנות ביה"כ החדשה ויטלו אח"כ האבנים מן הישנה ויבנו תוך החומה מהם" משמע מדבריו כי יש קדושה על האבנים גם אחרי שסתרו את בית הכנסת.

Lord Moray Jonathan Sacks
Dayan Chanoch Ehrentraub
Grand Rabbi Joseph Sitruk
Grand Rabbi Albert Golgul
Grand Rabbi Alon Goldmann

VICE PRESIDENTS
Grand Rabbi Haim Korsia
Grand Rabbi René-Samuel Sirat
Chief Rabbi Riccardo Di Segni
Chief Rabbi Yasskov Bleich

BO D OF PATRONS
Boris Mints, CHAIR

COUNCIL OF PATRONS
Joelle Apelo
Michufl Fridman
Amb. Ronald S. Lauder
Alexander Machkevitch
God Risanov

EXECUTIVE

EXECUTIVE DIRECTOR
Rabbi Moshe Lewin

RABBINICAL DIRECTOR
Rabbi Moshe Lebel

SECRETARY, BOARD OF PATRONS
Dr Alexander Pesov

DIRECTOR
Marc Meyer
+44 7970 229 689

SECRETARY
Rabbi Akiva Josovic
+972548119284.

Registered Charitable Trust
UK No: 271466
Web page: www.rabbiscer.org

ועידת רבני אירופה

Conference of European Rabbis

ענינו במשנה מסכת מגילה דף כ"ח ע"א ועוד אמר רבי יהודא בית הכנסת שחרב אין מספידין בתוכו ואין אפילין בתוכו חבלים וכו' שנאמר (ויקרא כו) והשימותי את מקדשכם קדושתו אף כשהן שומעין עלו בו עשבים לא תלרש מפני עגמת נפש ע"כ.

הרמב"ם בפ"א ה"א כתב בתי כנסיות ובתי מדרשות שחרבו בקדושתן הן עומדים שנאמר וכו' וכשמם ששוגדו בן בישובן כך נוהגים בהם בחורבן, ובספר בני יוד כח דפסטימא לשון הרמב"ם משמע דאף אם התנו עליהן בשעת בנין לא מהני ובקדושתן הן עומדים, ואולם בטור א"ח סי' קנא כתב ואם התנו עליו להשתמש בו בשעת בנין מותר להשתמש בו בחורבנו, ועי' בבית יוסף שם שפירש דהא דאמרין בגמ' שבתי כנסיות שנבל על תנאי הן עשויות וכו' כבר כתב הרא"ש בדבשתרבו מיירי דאז מהני התנאי, אבל אין זורעין אותם לפי שזריעה היא דבר מגונה ביותר, וכן נפסק להלכה בשו"ע סי' קנא סעי' י' אפילו לאחר שחרבו עדיין הן בקדושתן וכשמם שנהגים כבוד בישובן כך והגים בחורבנם, וכו', ואם עלו בהם עשבים תולשים אותם ומניחים אותם במקומן עגמת נפש כדי שיראו עם וישתדלו לבנותם, ובסעי' יא שם, אם בשעת בנין בית הכנסת התנו עליו להשתמש בו מותר להשתמש בו בחורבנו וכו'.

[ובמ"ב סי' ל"ד מביא בזה שני שיטות אם מסתמא אמרין שעל תנאי הן עשויות, או שצריך תנאי מפורש]

ובמשך, אפילו בחורבן לתשיש מהנה זריעה וכו' לא מהני תנאי, ובספר פאר הזור הרמב"ם תשובה קלא כתב במי שקנה משוללים עכו"ם כתבי הקודש אם קענו מקדושתו, והשיב הרמב"ם שאם היה זה בגזירת המלך אז נאמר הדין של "באו פריצים וחיללה" שקדושתן פוקעת, אבל אם לא היה בגזירת מלך לא בטלה קדושתן.

ובספר דעת תורה למהרש"ם והתן בס' קנ"ג ס"ו, למד מחשבה זו שאם גזלו בית כנסת כחזק יד לא פקעה קדושתו, דקרקע אינה גבולה, ועי' בשו"ת שבט הלוי ח"ט תשובה לג, כהשוכה שכתב לנשיא הועדה הרב פנחס גולדשמידט שליט"א האם מותר למכור בתי כנסיות ברוסיה שכבר אינם פעילים, ועי' שם שהביא דברי החשב"ץ אדות בתי הכנסת שכמורקא שאומר שיש לזה דין "של באו פריצים וחיללה", ולכן בתי כנסת ברוסיה שזדפקעו ע"י השלטונות נוטה הוא להחיר את מביהרן.

ואולם בסוף התשובה, שם הראו דן דאולי נחשוש משום חילול השם, וקובע שבאופן שכולם יודעים שהסיבה שמוכרים את בית הכנסת היא משום שאין כיום יהודים במקומות אלו, הרי שאין בזה חילול השם, והגונים מידע ידעי שזו סיבת המכירה, וגם הוא כתב שאם ישנה אפשרות להשאיר מקומות אלו בודאי שיש בזה משום מצוה, ואמנם בספר תמיצי דעה להרא"ב סי' קיד כתב שקדושת בית הכנסת קיימת בחורבנו אלא בית הכנסת שחרב, יזינו עשדיו קיימים העצים האבנים אלא שחרב ונחרושו אבניו, אבל אם כבר לקחו ממנו עציו ואבניו ואין שם אלא חל עולם בטלה קדושתו, ואולם שיטת זו לא הובאה להלכה למעשה ברמב"ם ובשו"ע.

והמורם מכל זה, צריך להשתדל בפני השלטונות בגרמניה כדי לשמר את המקום הזה שבעבר התנוסס בו לתפארה בית כנסת, וכיום רוצים למנוח את זכר בית הכנסת ע"י הקמת מזרקה ושאר דברים, וכפי שנתבאר ישנה קדושה באבני בית הכנסת, וצריך להשאירם במקומם מצד הדין של "לא תעשון כן לה' אלהיכם", וכן אסור להקים על מקום זה שום דבר שיחלל את קדושת המקום, וכמו שפסק בשו"ע סי' קנא סעי' י"א, שאף בשעת חורבנו אין להחיר לזרוע שם וכו', ולדברי מהרש"ם שדובאו לעיל גט אין פה את המכרה של "באו פריצים וחיללה", כי על אותו לילה מר ונמחר ליל הבודולח קשה לומר ולקבוע שאכן הייתה זאת גזירת מלך וכדברי הרמב"ם בספר הזור שהובאו לעיל, ואף לדברי בעל שבט הלוי שם, במקום שיש חילול השם בודאי יש להימנע מכך, ואין לך חילול השם גדול מזה באופן שהמקום יחיל ולא יזכר שם וכו' ישראל עוד רח"ל. לכן שטוחה בזה בקשותינו מכל מי שלאל ידו לפעול למען שימור המקום בצורה מכובדת ונאותה שיעשה כן ויבורך על כך מפי עליון.

הכתוב בדמע על הורבן בת עמי
הרב משה לבל

המנהל הרבני של ועידת רבני אירופה

Handwritten signature

Lord Jonathan Sacks
Gayan Chanoch Ehrenzwey
Grand Rabbi Joseph Sitruk
Grand Rabbi Albert Galgoul
Grand Rabbi Jahn Goldmann

VICE PRESIDENTS
Grand Rabbi Helm Korsla
Grand Rabbi René-Samuel Strim
Chief Rabbi Riccardo Di Segni
Chief Rabbi Yakov Bleich

BOARD OF PATRONS
Boris Mints, CHAIR

COUNCIL OF PATRONS
Josiee Ajlato
Michail Feldman
Ami, Ronald S. Lauder
Alexander Markhevitch
God Wisenew

EXECUTIVE

EXECUTIVE DIRECTOR
Rabbi Mordechai Lebel

RABBINI DIRECTOR
Rabbi Moshe Lebel

SECRETARY, BOARD OF PATRONS
Dr Alexander Pesov

DIRECTOR
Marc Meyer
+44 7970 229 689

SECRETARY
Rabbi Akiva Josovic
+97248119284

Registered Charitable Trust
UK No: 271466
Web page: www.rabbiscer.org

עידת רבני אירופה

Conference of European Rabbis

ב'ה זום א' יוט מר חשון תשע"ז 20/11/16

A.B. B. I. 204

גילוי דעה

הבאה בפנינו תלתתם של חברי הקהילה היהודית בעיר פרייבורג בגרמניה, ע"כ ששלטונות העיר נגרו אומר להקים מזרקת מים על התנוסס להפארה בית הכנסת, עד אשר ידוים זדוניות הציתו אש באותו לילה מר וגמחר "ליל הכדולח" הידוע לשמצה והחריבו את המקום הקדוש הזה, אשר שרידים ממנו נשתררו עד עצם היום הזה. בשמם של חברי ועידת רבני אירופה, אנו מכיעים בזאת את מתאחזו נגד כותה רעה ודונית זו, וקובעים כי דבר זה נוגד את ההלכה היהודית (וכפי שנימקנו בהרחבה בנספח הרצ"ב) ואת כללי האנושיות האוניברסאלית. ומבשרים בזאת את שלטונות העיר כי יהורו בהם מההלטתם השגויה המוגזת קשות גם כרגשותיהם של בני הקהילה היהודית במקום, וחלף זאת נבקש מהם להקים במקום "יד ושם" בצורה מנוכדת תאוה, למען ידעו הדורות האחרונים את הנורות הקשות שעברו בני עמנו בשנות הזעם בשואה הארורה.

וע"ו בעה"ח
 הרב משה לבל
 המנהל הרבני
 של הועידה

PRESIDI

Lord Herav Jonathan Secks
 Dayan Chanoch Ehrentreu
 Grand Rabbin Joseph Sitruk
 Grand Rabbin Albert Guigui
 Grand Rabbin Alen Goldmann

VICE PRESIDENTS

Grand Rabbin Haim Korsia
 Grand Rabbin René-Samuel Strat
 Chief Rabbi Riccardo Di Segni
 Chief Rabbi Yaakov Bleich

BOARD OF PATRONS

Boris Miets, CHAIR

COUNCIL OF PATRONS

Jaelle Afalo
 Michali Fridman
 Amb. Ronald S. Lander
 Alexander Machkevich
 Gad Hisanov

EXECUTIVE

EXECUTIVE DIRECTOR

Rabbi Maché Lewin

RABBINICAL DIRECTOR

Rabbi Moshe Lebel

SECRETARY, BOARD OF PATRONS

Dr Alexander Pesov

DIRECTOR

Marc Meyer
 +44 7976 229 569

SECRETARY

Rabbi Aljivo Jpsovic
 +972548119784

Registered Charitable Trust

UK No: 271466

Web page: www.rabbiscer.org

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Europäische Rabbinerkonferenz

MⁿGH, 19. Cheschwan 5777 [20.11.2016]

[ANHANG]

Es geht um die Frage, die während der Gemeinderatssitzung von Freiburg hinsichtlich der Alten Synagoge aufkam, die durch die Nazis während der "Reichspogromnacht" verbrannt und zerstört wurde und deren Überreste letzgens entdeckt wurden. Jetzt möchte die Stadt an selber Stelle einen Brunnen errichten. Es stellt sich daher die Frage, ob die Jüdische Gemeinde für die Rückerstattung des Platzes in den Gemeindebesitz kämpfen sollte, um dort eine ehrenwerte Gedenkstätte zu errichten, die die Vergangenheit dieses heiligen Ortes verewigen soll.

A.

Im Talmud, Traktat Makot Seite 43, wird erklärt, dass die Quelle des "Verbotes, heiliger Hölzer zu verbrennen" im folgenden Satz (5. Buch Mose/Devarim 12) liegt: "Ihr sollt dies nicht Eurem G'tt antun". Raschi erklärt denselben Satz: "Das betrifft das Opfern an jedem anderen Ort (Satz 5) als des von G'tt erwähnten Altars, es beziehe sich jedoch auch auf das Gebot: „Zerstöret die Altäre [der Götzendiener] und löscht ihre Namen. Dies tut nicht Eurem G'tt'. Dies sei eine Warnung für diejenigen, die den Namens G'ttes löschen und einen Stein des Altars oder der Azara [Vorhof des Tempels] zerstören" (ebda. Satz 4).

Nach Raschi gibt es zwei Erklärungen zum Verbot im 4. Satz: Das Verbot, überall außerhalb des Tempels zu opfern, bzw. das Verbot, Teile des Tempels zu zerstören. Im weiteren Verlauf werden wir sehen, dass es sich um die Meinungen verschiedener früher Gelehrten handelt.

Aus Raschis Erklärung ergibt sich, dass selbst diejenigen die der Ansicht sind, dass ein Verbot zur Zerstörung besteht, dieses sich nur auf den Tempel und nicht auf Synagogen bezieht. Es wird sich aber zeigen, dass manche frühe und spätere Gelehrte dieses Verbot auch auf Synagogen erweiterten.

Es gibt allerdings gewisse Fälle, bei denen es gestattet ist, eine Synagoge abzureißen. Siehe hierzu im Babylonischen Talmud (Traktat Babe Batra 3, 72): "Sagt Rabbi Hisda: Es ist verboten, eine Synagoge abzureißen, bis ein Ersatz gebaut ist. Manche erklären dies mit der Befürchtung, aus Fahrlässigkeit würde auf den Neubau verzichtet werden. Andere erklären das Verbot mit dem Bedarf einer Synagoge während des Baues der Neuen. Der Unterschied ergibt sich, wenn eine Ersatzsynagoge gegeben ist. Somit fällt der zweite Grund weg."

So wird es auch im "Schulchan Aruch" als Halacha festgelegt (Paragraph 152 Absatz 1): "Man reiße keine Synagoge ab, um eine neue Synagoge zu bauen,

A, X
2
A.B
2.77

falls etwas dazwischen kommen sollte, könnte dies den Neubau ändern. Daher baue man erst die neue Synagoge und danach reiße man die Alte ab. Dies trifft zu, wenn die alte Synagoge stabil ist. Sowie aber ihre Fundamente zerstört oder ihre Wände zum Einsturz neigen, reiße man diese sofort ab und beginne umgehend mit dem Neubau. zu Tag und Nacht, um zu verhindern, dass etwas dazwischen komme und die Synagoge als Trümmerhaufen bleibt. Anmerkung: Es ist verboten, Steine der alten Synagoge für den Bau der Neuen zu benutzen. Auch ist es verboten, irgendetwas in der Synagoge zu zerstören, außer zum Zwecke des Bauens."

Nach der Lehrweise des Maimonides scheint es, einen Widerspruch zu geben, da unter Verbot 65 im Band "Kurzfassung der Gebote" folgendes zu lesen ist: "Man zerstöre nicht den Tempel, Synagogen oder Lehrhäuser. Ebenso lösche man nicht den Namen G'ttes und vernichte nicht die heiligen Schriften. Denn es steht: "Ihr werdet zerstören... und ihre Götzen werdet ihr verbrennen, tuet dies jedoch nicht Eurem G'tt." Aus Seinen Worten geht insofern hervor, dass das Verbot, eine Synagoge zu zerstören, den Ursprung in der Tora hat. Allerdings machen spätere Gelehrte darauf aufmerksam, dass an anderer Stelle, in "Fundamente der Tora", Kapitel 6 Halacha 7, folgendes steht: "Wer selbst einen Stein, zwecks Zerstörung, vom Altar, vom Tempel oder vom Rest der Azara bricht - werde mit [39] Schlägen bestraft, denn es steht: "Zerstört ihre [Götzendienere] Altare" und gleichzeitig: "Tuet dies jedoch nicht Eurem G'tt". Aber Synagogen oder Lehrhäuser werden von ihm dort nicht erwähnt.

Der Avne Neser (Or Hahajim Paragraph 34 Absatz 17) steht: "Etwas Neues sage ich: Der Maimonides sagt im Verbot 65 im Buch der Gebote, dass "Keine Tempel, Synagogen oder Lehrhäuser zu verlieren" usw. bedeutet, dies sei ein Verbot von der Tora. Wäre dies eine Verordnung von späteren Gelehrten, würde er diese nicht in diesem Buch erwähnen." Es stimmt zwar, dass der Maimonides dort auch folgendes erwähnte: "Vernichte nicht heilige Schriften" und erklärt dazu in Halacha 7 und 8: "Der diese vernichtet, werde durch Schläge des Gerichtshofes bestraft". Es sieht demnach aus, dass seiner Meinung nach das Verbot von der Tora stammt, allerdings nicht die Bestrafung [daher nur "Schläge des Gerichtshofes" und nicht die "39 Schläge"]. Die Bestrafung werde allerdings so wie nach dem Verbot des Essens von nicht koscherer Milch oder Eier eines nicht koscherem Geflügels ausfallen. Seine Quelle zu dieser Definierung ist unbekannt. Auf jeden Fall meint er, dass das Verbot, eine Synagoge zu zerstören, von der Tora stammt. Daraus ist zu entnehmen, dass Synagogen durch die Tora geheiligt sind." Somit nimmt der Avne Neser an, dass es von der Tora aus verboten ist, eine Synagoge zu zerstören. Den Widerspruch mit den Worten des Maimonides in seinem "Mischne Tora" ["Wiederholung der Tora"] erklärt der Avne Neser dadurch, dass das Verbot zwar von der Tora stammt [und daher die Erwähnung im Buch der Gebote], nicht jedoch die Bestrafung.

Allerdings meinen viele spätere Gelehrte, dass das Verbot einer späteren Instanz entstammt. So steht im "Jabia Omer" (Teil 8, Or Hahajim, Paragraph 18 Absatz 4): "Mir scheint, dass Maimonides im Buch der Gebote überhaupt nicht sagen wollte, dass das Verbot zum Zerstören von Synagogen wegen

... Worten "So tuet nicht Eurem G'tt" von der Tora stammt, da er sich nur darauf gestützt hat. Aus diesem Grund werden im "Fundament der Tora" nur der Altar und der Tempel erwähnt..."

Der Taaz [der Gelehrte David HaLevi Segal] schrieb (im Paragraph 152 Absatz 9): "Es geschah in einer Stadt, dass die Juden außerhalb der Mauern gewohnt haben. Danach änderte sich dies und sie zogen in die Stadt um, während die Synagoge jedoch außerhalb der Mauern blieb. In diesem Fall erlaubte ich den Abriss der Synagoge, zwecks Wiederaufbaus innerhalb der Mauern. Somit begannen sie mit dem Neubau der Synagoge. Danach nahmen sie die Steine der alten Synagoge und bauten diese in die Neue ein." Aus Seinen Worten ergibt sich, dass die Steine selbst nach dem Abriss der Synagoge heilig geblieben sind.

B.

Es steht in der Mischna, Traktat Megilla Seite 55 und auch anderswo: "Noch sagte Rabbi Jehuda: In einer Synagoge die zerstört wurde, betrauerere man keine Toten und hänge keine Stricke auf usw.", denn es steht (in Levitikus 26): "Ich lege Deinen Tempel brach". Sie bleibt selbst dann heilig, wenn sie öde sei. Wachse in ihr Unkraut, lasse man dieses als Zeichen der Trauer.

Der Maimonides, in Kapitel 11 Halacha 11, schreibt: "Synagogen und Lehrhäuser die zerstört sind, bleiben heilig, denn es steht u. a. 'Und so wie man sich führe wenn sie stehen, führe man sich mit ihnen wenn sie zerstört sind'. Dazu steht im Buch "Ben Jedid": "Da der Maimonides keine Ausnahme erwähnt, scheint dass selbst falls man beim Bau den heiligen Zustand begrenzen will, auf die Zeit zu der die Synagoge steht, ist dies nicht möglich. Selbst in zerstörtem Zustand bleiben diese heilig."

Allerdings steht im "Tuur", Or Hahajim Paragraph 151 Absatz 10: "Sowie sie während des Baues geheiligt wurden, bleiben sie selbst nach ihrer Zerstörung heilig und können benutzt werden." Siehe dort Erklärung im Bet Josef: "Was im Talmud erwähnt wird in Bezug auf die Synagogen in Babel, das ihr heiliger Zustand beim Bau zeitlich begrenzt wird, hat schon der Rasch erklärt, diese Begrenzung betrifft den Fall der Zerstörung einer Synagoge. Dann helfe die Begrenzung, um den heiligen Zustand aufzuheben. Allerdings, selbst dann dürfe man diese nicht besähen. Dies wäre eine zu große Schande.

So wird es auch im "Schulchan Aruch" (Paragraph 151 Absatz 10 Paragraph 10) festgelegt: "Selbst nach Ihrer Zerstörung bleiben diese heilig, und so wie man diese in gutem Zustand ehre, ehre man sie auch nach der Zerstörung. Falls dort Unkraut wachse, reiße man dieses aus und lasse es dort als Zeichen der Trauer. Damit die Leute dies sehen und sich für einen Neubau bemühen. Und im Absatz 11 steht: "Falls zur Zeit des Baues wurde ausdrücklich bedingt, diese bei Zerstörung anderweitig zu benutzen, ist dies gestattet".

"Iischna Brura" Paragraph 32 bringt er diesbezüglich zwei Meinungen, ob wir dieses bei jeder Synagoge anwenden oder nur falls dies ausdrücklich beim Bau bedingt wurde.

Des Weiteren wird dort gesagt: "Selbst im besagten Fall, hilft dies nicht für unehrenhaften Nutzen, wie besähen usw." und im Buch "Peer Hador" des Maimonides, Frage 131, steht: "Solche die von nichtjüdischen Plünderern heilige Schriften erworben, ob diese noch heilig seien?" antwortete Maimonides: "Sollte dies auf Anordnung des Königs geschehen sein, treffe darauf die Halacha zu, dass in diesem Fall diese nicht mehr heilig sind. Denn nach der Halacha heißt es: "Es kamen Fürsten und entweihten diese". Daher verlieren sie ihre Heiligkeit. Sollte dies jedoch nicht auf Anordnung des Königs geschehen sein, bleiben diese heilig.

Im Buch "Daat Tora" des Mahaarscham [Scholom Mordechai Schwadron] Paragraph 153 Absatz 7 benutzt er diese Antwort des Maimonides als Beweis dafür, dass eine Synagoge, die gewaltsam gestohlen würde heilig bleibe. Denn Boden kann nicht gestohlen werden.

Siehe zudem in den Fragen und Antworten des Schewet Halewi [Rabbi Schmuel HaLevi Wosner] Band 9 Antwort 33. Es handelt sich um eine Antwort an den Vorsitzenden der Versammlung, Rabbiner Pinchas Goldschmidt schlichte [Oberrabbiner von Moskau], ob man verlassene Synagogen in Russland verkaufen darf. Dort zitiert er die Worte des Taschbets [Rabbiner Schimon Ben Tsemach Duran] in Bezug auf Synagogen auf Mallorca, wo die Regel "Es kamen Fürsten und entweihten diese" anzuwenden sei. Daher neigt er dazu, den Verkauf von Synagogen zu gestatten, die in Russland durch die Regierung konfisziert wurden.

Am Ende dieser Antwort setzt er sich allerdings mit dem Problem der eventuellen Entweihung von G'ttes Namen auseinander. Er stellt fest, dass allgemein bekannt ist, dass der Grund zum Verkauf der Synagoge fehlende Juden an diesem Ort sei. Somit besteht kein Problem mit der Entweihung von G'ttes Namen, da die Nichtjuden wissen, dass dies der Grund des Verkaufs ist. Zudem schreibt er dort, dass falls die Möglichkeit bestehen sollte, diese zu behalten, dies sicherlich eine "Mitzwe" [gute Tat] sei. Und tatsächlich, im Buch "Tamim Dea" des RAAWEJ [Abraham ben David von Posquières] Paragraph 114 steht, dass eine zerstörte Synagoge bleibe nur als Synagoge heilig, solange die Steine und Hölzer vor Ort sind, es sei denn, diese sei zerstört und deren Steine seien locker geworden. Hat man die Steine und Hölzer jedoch entfernt und vor Ort nur noch ein Hügel steht, ist sie nicht mehr heilig.

Allerdings wird diese Meinung weder im Maimonides noch im "Schulchan Aruch" als akzeptierte Halacha zitiert.

Fazit ist: Man bemühe sich vor der Stadtverwaltung in Deutschland diesen Ort zu bewahren, wo sich früher eine Synagoge ehrenvoll erhob und heute möchte man das Andenken an die Synagoge durch den Bau eines Brunnens und andere Dinge tilgen. Wie sich gezeigt hat, sind die Steine der Synagoge heilig, und man muss diese an ihrem Ort belassen, gemäß des Gebots "Tuet

NOTARY * NOTAIRE
ST. ANTOINE
MONTREAL
1925

A S X
S
A 2 - 2 J

... nicht Eurem G'tt". Ebenso ist es verboten, an diesem Ort etwas zu errichten, das diesen heiligen Ort entweiht. Zudem wurde es im "Schulchan Aruch" Paragraph 151 Absatz 11 als Halacha festgelegt, dass man dort selbst in zerstörtem Zustand nicht sähen darf usw. Den Worten des oben zitierten Mahaarschams entsprechend, treffe "Es kamen Fürsten und entweihten diese" hier nicht zu. Denn auf diese bittere und schreckliche Nacht, die "Reichspogromnacht", lässt sich schwer sagen und festlegen, dies sei eine Verordnung des Königs gewesen, wie es in den oben zitierten Worten des Maimonides im "Peer Hador" festgelegt wurde. Auch betrifft dies die Worte des Schewet Halewi, dass dies an Orten der G'ttes Entweihung zu vermeiden ist. Es gibt sicherlich keine größere G'ttes Entweihung als die Entweihung dieses Ortes, an dem der Name Israels, G'tt behüte, nicht mehr gedacht werde.

Deshalb senden wir hier unsere Bitte an Jeden der die Möglichkeit hat, zur Bewahrung dieses Ortes auf ehrenwerte Art beizutragen. So mache er dies, und werde von G'tt gesegnet.

Geschrieben wird dies mit Tränen wegen der Zerstörung unseres Volkes
Rabbiner Mosche Lebel
Rabbinischer Leiter der Europäischen Rabbinerkonferenz

[-Unterschrift-]

1 A, X
A.B

Europäische Rabbinerkonferenz

M^oGH, Sonntag, 19. Cheschwan 5777, 20.11.16

MANIFEST

Uns wurde die Klage der Mitglieder der jüdischen Gemeinde der Stadt Freiburg in Deutschland vorgelegt.

Es handelt sich darum, dass die Stadtverwaltung entschlossen hat, einen Brunnen an der Stelle zu errichten, an der sich eine prachtvolle Synagoge erhoben hatte, bis böswillige Hände dort in dieser bitteren und schicksalhaften Nacht, der berüchtigten "Reichspogromnacht", Feuer entzündet und diesen heiligen Ort zerstört haben, wovon Überreste bis zum heutigen Tag geblieben sind.

Im Namen der Mitglieder der Europäischen Rabbinerkonferenz bringen wir hier unseren Protest gegen diese schlechte und böswillige Idee zum Ausdruck und legen fest, dass diese der jüdischen Halacha (wie wir dies im Anhang ausführlich begründet haben), ebenso der allgemeinen Menschlichkeit, widerspricht.

Somit ersuchen wir die Stadtverwaltung, diese fehlerhafte Entscheidung zu widerrufen, denn sie verletze schwer auch die Gefühle der jüdischen Gemeinde vor Ort.

Als Ersatz wollen wir die Stadtverwaltung ersuchen, eine Gedenkstätte in schöner und ehrenwerter Weise zu errichten, damit die kommenden Generationen wissen mögen, welche schwere Zeiten unser Volk in den Jahren des Zorns, in der schrecklichen Schoa, erdulden musste.

Unterschrieben, im Namen G'tes, von
Rabbiner Mosche Lebel
Rabbinischer Leiter der Europäischen Rabbinerkonferenz

[-Unterschrift-]

**CERTIFICATE OF DECLARATION
REGARDING A TRANSLATION**

אישור הצהרה על תרגום

No. 91/16

מס. 91/16

I, the undersigned, Avraham Bar Siman
Tov, Adv.

אני הח"מ, אברהם בר סימן טוב, עו"ד

Notary at Even Israel St. 5, Jerusalem
9422805

נוטריון ברחוב אבן ישראל 5, ירושלים 9422805

hereby certify that on December 25, 2016
there appeared before me at my office
Dr. Uriel Adiv who is known to me
personally and being satisfied that he/she
is proficient in the Hebrew and German
languages translated the attached
document (marked B) in the Hebrew
language into the German language which
he knows attached document (marked A)
and after inquired and satisfied mtself that
the above Dr. Uriel Adiv understood the
contents of the above mentioned
document, he duly declared by solemn
affirmation the truth of the above
declaration.

מאשר כי ביום 25.12.2016
ניצב לפני במשרדי דר' אוריאל אדיב הידוע לי
אישית ולאחר שנוכחתי שהוא שולט היטב
בשפות עברית וגרמנית תרגם המסמך המצורף
בשפה העברית המסומן באות ב' לשפה הגרמנית
במסמך המצורף ומסומן באות א' שהוא יודע,
ולאחר שביררתי ונוכחתי כי דר' אוריאל אדיב
הני"ל הבין את תוכן המסמך הנ"ל, הוא הצהיר
בהן צדק על אמיתות ההצהרה הנ"ל.

This certificate does not constitute
approval of the translation's correctness by
the notary according to Section 7 (4) of
the Israeli Notaries' Law 5736 - 1976.

אישור זה אינו מהווה אישור נכונותו של
התרגום על ידי הנוטריון על פי סעיף 7 (4) לחוק
הנוטריונים התשל"ו - 1976.

In witness thereof I hereto set my
signature and seal this of December 25,
2016.

לראיה באתי על החתום בחתימת ידי ובחותמי,
היום ה- 25 בחודש דצמבר 2016.

סך - 196 ש"ח שולם

חתימה
חותם הנוטריון

ת צ ה י ר

אני הח"מ, ד"ר אוריאל אדיב מרח' חולדה הנביאה 10 בירושלים, נושא ת.ז. מס' 050835768, לאחר שהוזהרתי שעלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת, כי אני שולט היטב בשפות עברית וגרמנית וכי התרגום המצורף הוא תרגום נכון ומילולי לשפה הגרמנית (המסומן באות "א") של המסמך המקורי, תערוך בשפה העברית ואשר צילום ממנו מצורף בזה (ומסומן באות "ב")

25.12.16

תאריך:

אוריאל אדיב

חתימה:

ERKLÄRUNG

Ich, der Unterzeichner, Dr. Uriel Adiv, wohnhaft in Jerusalem, Hulda HaNeviah Straße 10, Personalausweis Nr. 050835768, bestätige hiermit, dass ich aufgefordert wurde die Wahrheit zu sagen, da mich ansonsten die vom Gesetzgeber vorgeschriebenen Strafen erwarten.

Ich erkläre hiermit, dass ich die Sprachen Hebräisch und Deutsch gut beherrsche und dass das vorliegende Dokument eine richtige und wortgetreue deutsche Übersetzung (mit "A" markiert) des hebräischen Originaldokumentes ist, dessen Ablichtung (mit "B" markiert) beiliegt.

Unterschrift:

Uriel Adiv

Datum:

25.12.16

EFR. L N

POSTILLE

in der

L

AVRAHAM

ary
the

28-12-2016

d

urt of Jerusalem

ted by
under the

'6.

FRAT COHE.